

kommende have havt ved denne Handel, løber omtrent op til 100 pCt. Der findes ogsaa Udtalelser af Regjeringen, som vidne om, at den selv erkjender, at Island af Møderlandet ikke er blevet behandlet, som det burde. Efteråt nemlig Handelfagen i lang Tid havde hvilet, gjorde Althinget paa Island i Aaret 1845 et alvorligt Ansøg imod denne Sag, idet det indgik til Regjeringen med en Petition om Frihandel. Regjeringen tog Sagen under en meget alvorlig, idetmindste langvarig Overveielse. Den indhentede og foranledigede nemlig Betænkninger fra alle mulige Autoriteter, fra General-toldkammeret, fra Rentekammeret, fra den slesvig-holsteenske Regjering, fra forskjellige Handelscorporationer, fra Flensborg, fra Staden Altona osv. Foraaavdi disse Betænkninger ere komne til min Kundskab, gif de alle i een Retning, med Undtagelse af Betænkningen fra de islandske Kjøbmænd i Kjøbenhavn og fra Kjøbmændene i Flensborg, som selv drive saagodtsom den eneste Handel, der drives paa Island. De gif alle ud paa at vise, at den Tvang og de Baand, som hidtil havde hvilet paa den islandske Handel, vare skadelige for Landets Dpføms og uretfærdige mod Landets Beboere. Der forløb imidlertid et Par Aar, inden alle disse Betænkninger bleve tilveiebragte. Endelig forekommer der endogsaa senere en Betænkning, om jeg hukker ret, fra Stiftamtmand Rosenørn, som, ihvorvel den gif i en friere Retning, dog ikke var saa frifindet som det Forslag, der senere blev forelagt af Indenrigsminister Bang. Man har paa den anden Side indvendt, at man ikke behøvede at løse Baandet, fordi der ved Siden af de faste islandske Kjøbmænd fandtes en Slags Frihandel, der dreves af andre Folk, som man kaldte Speculanter. Efter en senere Lovgivning er det nemlig tilladt Indenlandske at fragte Skibe og seile op til Landet, men de ere dog flere Indskrænkninger underkastede, s. Gr., at de ikke maae udsælge deres Varer fra Skibet, og kun opholde sig 4 Uger paa hvert Sted; og de kjøbenhavnske Kjøbmænd have paastaet, at dette var Concurrance nok, og at der ikke behøvedes mere. Men det lader sig godtgjøre ved statistiske Oplysninger, som jeg dog vil forbeholde mig til et senere Stadium, at dette

ikke har saa Stort at betyde, og hvergang der har været Tale om Frihandel, har det altid været Islandernes Dasse at beholde disse Speculanter, hvortilmod Kjøbmændene have ønsket at blive fri for dem, naturligviis fordi de skade deres Indtægter; men det er paa den anden Side ogsaa vist, at disse Speculanter have lettet Omsætningen paa Island. Jeg skal fremdeles gjøre opmærksom paa, at Regjeringen, drevet af Islandernes indstændige og indtrængende Fordringer, ogsaa har forsøgt at gjøre Noget, og det har ladet, som om Regjeringen virkelig ved en Lovgivning vilde erkjende, at Island blev forurettet, men indtil Dato er der ikke kommet Noget ud deraf, og vi staae endnu paa det gamle Standpunkt. Undertiden siger man ogsaa, at Handelen er fri, idet de Fremmede have Lov til at befælle og handle paa Island; ja, det er sandt, der eksisterer et Lovbud, som tillader fremmede Skibe at anløbe Island, men det er ligesaa vist, at man har paalagt disse Skibe en saadan Afgift, at Friheden kun figurerer paa Papiret, og slet ikke har nogen practisk Nytte. Jeg vil ogsaa tillade mig at gjøre opmærksom paa, at hvad jeg her har fremsat finder sin fulde Understøttelse i det, der er udtalt af de forskjellige Regjeringsautoriteter, og med den ærede Formands Tilladelse skal jeg tillade mig at citere og oplæse et Par saadanne Steder, da de ere ganske korte. Det hedder saaledes i Finantsbudgettet fra 1850—51, „at den nærværende Handel medfører for Island et i Penge uberegneligt Tab.“ I Generaltoldkammerets Betænkning hedder det, at „Det islandske Handelsmonopol kaster en overordenlig Fordeel af sig,“ eller med andre Ord: Islanderne erholde et uforholdsmæssigt ringe Vederlag for deres Producter, hvilket Toldkammeret tilskriver den Handelspolitik, som Regjeringen har autoriseret. (A. Hage: Hvilket Aar?) Saavdi jeg erindrer 1846.

De Motiver, som ledsagede Lovudkastet, da det blev forelagt i Landstthinget, hvor det har været indbragt 2 Gange, udtaler sig omtrent i samme Retning. Det hedder deri blandt andet, „at det har været Regjeringens Pligt at tage under nøie Overveielse, hvorvidt man bør gaae ind paa de Bestemmelser, som den is-